

Aan : College van burgemeester en wethouders van de gemeente 's-Hertogenbosch
Van : Wijkraad Molenhoek (Rosmalen)
Datum : 20 december 2022
Betreft : Koersdocument omgevingsvisie

Geacht college,

Met het oog op het doel van de Omgevingsvisie heeft de wijkraad Molenhoek behoefte om, voorafgaande aan uw uitnodiging voor de bijeenkomst op 19 januari 2023, te reageren op het concept koersdocument. Hoewel dit document nog abstract van karakter is en verder moet worden uitgewerkt, vragen wij nu reeds aandacht voor een aantal onderwerpen die wij voor onze wijk nu en in de toekomst van belang vinden. Deze onderwerpen dienen wat ons betreft dan ook onderdeel te vormen van nader uitgewerkte plannen voor onze wijk.

- a) Milieulasten wegverkeer
Rosmalen en vooral ook de wijk Molenhoek ligt op een kruispunt van rijkswegen (A2 en A59). Het verkeer over deze wegen leidt tot een forse en permanente milieubelasting op de omgeving (natuur en mensen). Te denken valt dan aan geluid, trillingen, lawaai, uitlaatgassen en fijnstof. Het is inmiddels algemeen bekend dat de luchtkwaliteit in onze regio niet goed is en sluipend voor gezondheidsproblemen zorgt. Hier moet een halt aan toegeroepen worden. De gezondheid van ons allen dient voor de overheid prioriteit no 1 te zijn. Dit vraagt om een stevige positionering van de gemeente richting het rijk als verantwoordelijke partij voor regelgeving, handhaving en hoofdinfrastructuur om tot oplossingen te komen.
- b) Sluipverkeer
Zoals bekend hebben delen van Rosmalen waaronder ook onze wijk last van sluipverkeer door vastlopende verkeersstromen op de nabijgelegen rijksinfrastructuur. Dit sluipverkeer in woongebieden levert niet alleen gevaarlijke situaties op (hard rijden), maar bevordert ook de overlast door trillingen, geluid, uitlaatgassen en fijnstof. Al deze bezwaren zijn al langer bekend. Met het oog op een samenhangende en toekomstgerichte aanpak vraagt dit onderwerp om een aanpak die tot oplossingen leidt dan wel tot een forse reductie van de bezwaren. In dit kader denken wij onder anderen aan verkeers- en snelheidsremmende maatregelen en het instellen van 30 km-zones die bovendien gehandhaafd worden.
- c) Wateroverlast
Delen van onze wijk worden de laatste jaren vaker geconfronteerd met wateroverlast door intensieve neerslag. Dit probleem wordt door klimaatverandering steeds groter waardoor steeds meer mensen te maken krijgen met de nadelige gevolgen. Dit leidt tot ongemak, schade, (tijdelijke) uitval en onrust. Naast maatregelen op individueel niveau waarvoor wij aandacht vragen bij onze wijkbewoners, vraagt dit ook een herinrichting van het openbaar gebied waar dit kan en raadzaam is. Te denken valt aan waterdoorlatende verhardingen, wadi's, wateropvangplaatsen waar het water tijdelijk geborgen wordt en naar de ondergrond kan zakken. Dit soort voorzieningen vragen om een integrale kijk op het gebied en om een integrale aanpak bij rioleringswerkzaamheden en herinrichtingen van straten, pleinen, groen- en speelvoorzieningen.
- d) Doorstroming woningmarkt
Zoals bekend is de woningnood een belangrijk probleem waaraan gewerkt wordt. In dit kader vragen wij aandacht voor de vergrijzing in onze wijk. Om de doorstroom van ouderen die in een te groot huis wonen, te bevorderen dienen onder andere woningen gebouwd te worden die interessant genoeg zijn voor deze doelgroep. Op deze manier komen grote woningen beschikbaar voor gezinnen met kinderen. Uiteraard vraagt het bouwen van woningen voor senioren ook om een goede locatie. Hoe dichterbij de oorspronkelijke woning en hoe dichterbij de voorzieningen hoe groter de kans op verhuizen. Op deze manier blijven ouderen bovendien in hun sociale omgeving en kunnen ze langer zelfstandig blijven wonen.
- e) Groen en biodiversiteit
De gevolgen van klimaatverandering vragen om een aanpak waarin groen in de wijken een

belangrijke rol speelt. Zowel qua omvang/oppervlakte als qua kwaliteit/diversiteit. Wij hebben een groene wijk en dat willen we, ondanks hitte en droogte, zo houden en uitbreiden. Groen zorgt voor verkoeling, absorptie, vergroting van biodiversiteit en voor ontspanning. Ondanks een toenemende druk op de ruimte dient het groen een prominente plaats binnen de wijk te krijgen en te behouden in de toekomst.

f) Energietransitie

Om te kunnen voldoen aan de gemeentelijke ambitie om in 2045 volledig duurzaam te zijn, dat wil zeggen CO₂- en energieneutraal, circulair en klimaatbestendig, moet er heel wat gebeuren op verschillende niveaus. Met het oog hierop lijkt het nodig om zowel op fysiek vlak rekening te houden met ruimte voor voorzieningen als op het gebied van regelgeving. Op deze manier moeten enerzijds de omstandigheden gecreëerd worden om de vereiste voorzieningen en installaties te kunnen plaatsen en exploiteren anderzijds om overlast voor bewoners zoveel mogelijk te voorkomen.

Hoewel het nog grotendeels onduidelijk is hoe de energietransitie op wijkniveau, met zijn diversiteit aan woningen, eigendomsvormen en plek in de openbare ruimte, vorm moet krijgen is het van belang om hier in de omgevingsvisie ruimte voor te maken.

g) Leefbaarheid en sociale cohesie

Hoewel het concept-koersdocument en de omgevingsvisie gaan over de fysiek inrichting van de stad, vragen wij desondanks aandacht voor de sociale cohesie en leefbaarheid in de wijk. Om de zelfwerkzaamheid en zelfredzaamheid binnen de wijk te bevorderen en tot een optimaal sociaal leefklimaat te komen is infrastructuur in de vorm van (fysieke) voorzieningen nodig. Hierbij denken we aan (para-)medische voorzieningen, ontmoetingsruimten, ondersteunende diensten e.d. Ook deze voorzieningen vragen om een goede locatie, ruimte en bereikbaarheid. Hiermee wordt bevorderd dat bewoners in de wijk zo lang mogelijk zelfstandig en in zijn/haar vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen waarmee zorgtaken en zorgkosten worden bespaard.

Met deze eerste reactie van ons hopen wij een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van verschillende plannen die 's-Hertogenbosch tot de leefbaarste gemeente moeten maken. Graag zijn we bereid om in het verdere proces van planontwikkeling en uitwerking mee te denken en te werken om de stad en onze wijk Molenhoek mooier en beter te maken. Wij zullen dan ook zeker van de partij zijn op 19 januari 2023.

Met vriendelijke groeten namens de Wijkraad Molenhoek,

Jan Timmers,

Peter van Gerven,

Voorzitter.

Secretaris.